

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d., j° 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de Inspectie voor het Onderwijs en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van de Inspectie van het Onderwijs op het beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs over de periode 1985-2002.

Den Haag, 15 januari 2004
I.J. van Riet
Drs. G.A.G. Hermsen

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = te vernietigen).

Het BSD fungeert als nieuw selectie-instrument voor de Inspectie van het Onderwijs op het beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs voor de periode 1985-2002. Er zijn geen bestaande selectielijsten die dienen te worden ingetrokken.

Beleidsterrein

Wetenschappelijk Onderwijs omvat het onderwijs dat gericht is op de voorbereiding tot de zelfstandige beoefening van de wetenschap of de beroepsmatige toepassing van wetenschappelijke kennis.

Het beleidsterrein Wetenschappelijk onderwijs is gesplitst in een gedeelte betreffende de universiteiten en een gedeelte landelijk onderwijsbeleid. Dit BSD richt zich op het laatstgenoemde.

Binnen het beleidsterrein zijn, naast de Inspectie van het Onderwijs, diverse andere actoren actief (geweest). Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar het rapport *Mammoetsporen, deel 1* en het hieronder genoemde BSD.

Reikwijdte van dit BSD

Dit BSD wordt thans ter vaststelling aangeboden voor de zorgdrager Inspectie van het Onderwijs

Totstandkoming BSD

Het BSD is deels gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen door mw. drs. Ch. M Zeegers werd verricht. Dit institutioneel onderzoek resulteerde in het PIVOT-rapport nr. 55, *Een academische zaak, deel II. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rijksoverheid op het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs, (1945) 1960-1997*(Den Haag, 1998).

Door dhr. J. Verkroost is in 2002-2003 aanvullend onderzoek verricht naar de taken van de Inspectie van het Onderwijs op dit beleidsterrein. Hieruit bleek dat de taken van de Inspectie betreffende het WO sinds 1999 vrijwel niet gewijzigd zijn.

Op 9 november 1999 (Stct.nr. 216) werd reeds het BSD Voortgezet onderwijs voor de handelingen van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen vastgesteld door de Algemene Rijksarchivaris, namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Het concept-BSD voor de Inspectie van het Onderwijs kwam tot stand in maart 2003 en is sindsdien, n.a.v. het besprokene tijdens het driehoeksoverleg, aangepast en aangevuld. De inhoud van het aanvullend IO en BSD, alsmede de voorgestelde waarderingen zijn beoordeeld door de leden van de Projectgroep Selectielijsten van de Inspectie van het Onderwijs:

- dhr. H.A. Joustra
- mw. drs C.G.A.. Geerlings
- mw. drs M.A.M. Theunissen
- dhr. drs J.J.H. Verkroost
- dhr. mr. G.J. de Vries
- mw. M.S.H. van den Hof-Partouns
- mw. C.E.J. Langenhuizen
- mw. E. van Leeuwen

Driehoeksoverleg

Het driehoeksoverleg over de concept-selectielijst vond grotendeels mondeling plaats op 4 juni en 7 oktober 2003 bij de Inspectie van het Onderwijs in Utrecht.

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

als beleidsdeskundigen:

- dhr. H.A. Joustra, Secretaris Hoofdinspecteur BVE
- mw. drs C.G.A.. Geerlings, Secretaris Hoofdinspecteur VO
- mw. drs M.A.M. Theunissen, Secretaris Inspectieleiding
- dhr. drs J.J.H. Verkroost, Coördinerend Inspecteur
- dhr. mr. G.J. de Vries, Secretaris Hoofdinspecteur PO

als deskundigen archiefbeheer:

- mw. M.S.H. van den Hof-Partouns, Beleidsmedewerker
- mw. C.E.J. Langenhuizen, Hoofd Documentatie
- mw. E. van Leeuwen, Medewerker Informatiebeheer

als vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris:

- mw. I.J. van Riet, medewerker Selectie van het Nationaal Archief
- drs. G.A.G. Hermsen, medewerker Selectie van het Nationaal Archief

Voorts trad als adviseur van de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris op prof. dr. N.L. Dodde, op voordracht van het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (ING).

Tijdens het driehoeksoverleg is de volgende procedure gevolgd:

Op 28 maart 2003 heeft de Inspectie van het Onderwijs de concept-selectielijst ter vaststelling aangeboden bij de Algemene Rijksarchivaris.

Door het Nationaal Archief is in april 2003 bij het KNHG een materiedeskundige aangevraagd voor het driehoeksoverleg. Door de secretaris van de Archiefcommissie, mevrouw mr. drs. M. de Keuning is op 24 april schriftelijk medegedeeld dat de heer prof. dr. N.L. Dodde bereid was gevonden om als materiedeskundige op te treden.

Op 4 juni 2003 hebben de leden van de Werkgroep Selectielijsten van de Inspectie voor het Onderwijs, de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris en dhr. Dodde mondeling overleg gevoerd over de voorgestelde waarderingen.

Vervolgens hebben mw. Langenhuizen en de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris de op 4 juni overeengekomen wijzigingen en aanvullingen verwerkt in het BSD. Tevens werd een afspraak gemaakt voor het uitvoeren van een archiefanalyse naar de neerslag van een aantal handelingen door de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris.

Op 7 oktober vond opnieuw mondeling overleg plaats, waarbij, naast de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris, dhr. Verkroost, mw. Langenhuizen, mw. Van den Hof-Partouns en mw. Van Leeuwen namens de Inspectie van het Onderwijs aanwezig waren. Tijdens dit overleg werden de resterende discussiepunten besproken. Aansluitend op dit overleg werd door de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris een archiefanalyse uitgevoerd.

In oktober-december werden de op 7 oktober overeengekomen wijzigingen in het BSD doorgevoerd.

Belangen

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de in het kader van het PIVOT-project geformuleerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving.

Om op basis van deze selectiedoelstelling tot een waardering van de handelingen te komen, worden zes selectiecriteria toegepast:

<i>Selectiecriteria</i>	
<i>Handelingen die gewaardeerd worden met B(ewaren)</i>	
<i>Algemeen selectie criterium</i>	<i>Toelichting</i>
<i>1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud

Selectiecriteria	
	van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriele verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de archiefbescheiden voor de overheidsorganen en de recht- en bewijszoekende burger

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijs zoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de minimale termijnen zijn geschied door de deskundigen van de Inspectie van het Onderwijs en de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg hebben de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Door de deelnemers aan het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van prof.

dr. N.L. Dodde, (emeritus) hoogleraar in de geschiedenis van het onderwijs en materiedeskundige inzake de Inspectie van het Onderwijs.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

Inhoudelijk verslag

Periodisering handelingen

De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris merken op dat veel handelingen pas beginnen in 1985 of 1993, en vragen of deze periode al het mogelijk aanwezige archiefmateriaal dekt. De Inspectie van het Onderwijs antwoordt hierop dat de gehanteerde periode bij alle handelingen afdoende is, omdat de Inspectie voor die periode geen toezicht hield op de universiteiten. De beginjaren van de handelingen worden daarom niet gewijzigd.

Handeling 480 (het instellen van een Commissie van onafhankelijke deskundigen en het vaststellen van het aantal leden)

De vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris stellen voor om de waardering te wijzigen van V, 70 jaar in B 4 omdat het een wijziging van de organisatie betreft, en niet het benoemen van individuele leden. Tegen deze wijziging van de waardering hebben de overige deelnemers geen bezwaar.

Daarnaast pleiten de vertegenwoordigers van de algemene Rijksarchivaris ook voor een nadere taakomschrijving van de betreffende commissie(s) in de contextbeschrijving van de selectielijst, en eventueel een aanvullende handeling voor die commissies.

De Inspectie van het Onderwijs geeft aan dat zij geen zorgdrager zijn voor die commissies, zodat een handeling daarvoor niet nodig is. Dhr. Dodde voegt hier aan toe dat niet de Inspectie van het Onderwijs maar het ministerie van OC&W verantwoordelijk is voor de taakomschrijving en –uitvoering van een commissie van onafhankelijke deskundigen. Besloten wordt om de handeling ongewijzigd te laten. Alle deelnemers stemmen hier mee in.

Handeling 483 (het uitoefenen van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving door de bekostigde universiteiten en de Open Universiteit) en handeling 484 (het uitoefenen van toezicht op de verbeteringen in de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs aan de bekostigde universiteiten en de Open Universiteit)

Dhr. Dodde benadrukt het belang van het bewaren van minimaal een aantal van deze rapportages, omdat deze inzicht geven in de problemen in het wetenschappelijk onderwijs. De Inspectie sluit zich hier bij aan. Ook de vertegenwoordigers van de Algemene Rijksarchivaris stemmen hier mee in omdat deze rapporten duidelijk een toegevoegde waarde hebben. Omdat het niet nodig is om alle rapporten te bewaren wordt afgesproken om slechts een aantal voorbeelddossiers te bewaren. Dit sluit ook beter aan op de waardering van soortgelijke handelingen in de overige selectielijsten van de Inspectie van het Onderwijs. Overeengekomen wordt om elke 5 jaar 12 rapporten over HBO / WO-instellingen te bewaren, met een evenwichtige verdeling per schoolsoort.¹

Over de waardering van de overige handelingen waren alle betrokken partijen het eens.

---

¹ Het gaat om in totaal 12 HBO en WO instellingen per 5 jaar. Zie ook het BSD en het verslag van de archiefanalyse.

Het verslag is voorgelegd aan de bij het overleg betrokken personen. Deze hebben hun goedkeuring aan dit verslag gegeven.